Vught

Startnotitie

Speel-, beweeg- en sportbeleid

Gemeente Vught
December 2022

1. Aanleiding

De gemeente Vught vindt sport en bewegen belangrijk. In het coalitieakkoord 2021-2026 *Een nieuwe start* staat dat de gemeente het bestaande sportaanbod wil behouden, de relatie tussen sport en het sociaal domein wil stimuleren, een sterke verbinding wil maken tussen het sportbeleid en het thema Positieve Gezondheid, en de samenwerking tussen sportverenigingen wil bevorderen.
Daarnaast vindt de gemeente dat er ruimte moet zijn om in niet-georganiseerd verband sportief bezig te zijn door te zorgen voor voldoende speeltuinen, multifunctionele sport-spel zones, beweegroutes en plekken met beweegelementen voor volwassenen.

Het laatste sportbeleid *Maximale Speelruimte* dateert van eind 2012. Na 10 jaar is het tijd om nieuw beleid te vormen dat past in de huidige tijd en aansluit bij de hedendaagse manier van sporten en bewegen.
Het laatste speelbeheerplan dateert van 2015-2018. De uitgangspunten van dat beheerplan zijn na 2018 blijvend gehanteerd in het uitvoeringsprogramma van het speelbeheerplan welke nog loopt tot 2025. Een herijking van de uitgangspunten van het speelbeheerplan is gewenst. Daarom stelt de gemeente Vught een nieuw integraal speel-, beweeg- en sportbeleid op.

In deze startnotitie worden de huidige situatie (par 2), de visie en uitgangspunten (par 3), het plan van aanpak inclusief participatietraject en de samenhang met andere beleidsterreinen (par 4) en een globale planning (par 5) beschreven. Tot slot worden enkele vragen aan de gemeenteraad gesteld (par 6).

2. Situatieschets

Uit onderzoek[1] weten we dat in 2020 58% van de Vughtse inwoners tussen de 18 en 65 jaar oud en 47% van de 65-plussers voldeed aan de beweegrichtlijnen[2]. Uit hetzelfde onderzoek kwam naar voren dat 32% van de Vughtse tussen de 18 en 65 jaar oud en 64% van de 65-plussers niet wekelijks aan sport deed in 2020. Wat betreft de jeugd weten we dat 27% van kinderen tussen 12 en 18 jaar oud aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen[3] voldeed.

We hebben een rijk en actief verenigingsleven in onze gemeente. Zo'n 40 verenigingen, een mooie mix tussen grote en kleine verenigingen, bieden populaire sporten als voetbal, tennis, hockey en atletiek aan, maar ook minder grote sporten als tafeltennis, basketbal, volleybal, cricket en handboogschieten. Het overgrote deel van de sportverenigingen is gevestigd in het dorp Vught, maar ook de dorpskernen Helvoirt en Cromvoirt hebben een aantal sportverenigingen.

Op dit moment zijn er in totaal verspreid over de gemeente 63 speeltuinen. Op de speelplekken staan in totaal 526 speeltoestellen. Dit aantal is exclusief de toestellen op de schoolpleinen. Alle toestellen zijn voorzien van de vereiste veiligheidsondergronden.

---

[1] Bron: GGD'en, CBS en RIVM, Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen) 2020.
[2] De beweegrichtlijn voor volwassenen (2017) is tenminste 2,5 uur per week matig intensieve inspanningen en tenminste 2 keer per week spier- en botversterkende activiteiten
[3] De NNGB voor jeugd (onder de 18 jaar) is dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie).

Naar aanleiding van het rapport *Bewegen in de openbare ruimte* van november 2019, is begin 2020 een uitvoeringsprogramma opgesteld om te investeren in beweegfaciliteiten in de openbare ruimte over een periode van 5 jaar. Zo zijn er een multifunctionele sport- en spelzone, een natuurspeeltuin, een BMX-baan en meerdere beweegroutes gerealiseerd. Tot en met 2025 is het uitvoeringsprogramma opgenomen in de begroting van de gemeente.

In 2022 is Vught gestart met het *Vughts Sport- en Beweegakkoord*. Vanuit dit akkoord wordt door maatschappelijke organisaties gezamenlijk gewerkt aan twee ambities:

- Inclusief sporten en bewegen: Iedereen in Cromvoirt, Helvoirt en Vught moet kunnen sporten en bewegen, ongeachte welke belemmering dan ook; financieel, lichamelijk, verstandelijk en taal-technisch.
- Vitale sport- en beweegaanbieders: De kleinere en kwetsbare verenigingen klaar maken voor de toekomst. Versterken in de basis, zodat ook zij zich bezig kunnen gaan houden met hun sociaal maatschappelijke rol.

3. Visie en uitgangspunten

Het doel van het speel-, beweeg- en sportbeleid is een infrastructuur en netwerk realiseren waardoor alle inwoners van de gemeente Vught voldoende kunnen spelen, bewegen en sporten.

Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

1. Gezamenlijk met maatschappelijke organisaties bieden we een passend speel-, beweeg- en sportaanbod.
2. Het aanbod voor georganiseerd bewegen en sporten wordt verzorgt door maatschappelijke organisaties zoals, maar niet uitsluitend, sportverenigingen en buurtsportcoaches.
3. De gemeente spant zich in om de openbare ruimte beweegvriendelijk in te richten, zodat inwoners gestimuleerd en gefaciliteerd worden om te spelen, bewegen en sporten. In de beleidsnota worden de kaders voor de inrichting geformuleerd. Bijbehorende meerjarenonderhoudsplanningen worden apart opgesteld.
4. De gemeente heeft een faciliterende rol op het gebied van verenigingsondersteuning, verbinder tussen stakeholders, subsidies en accommodaties. De gemeente ondersteunt maatschappelijke organisaties en zorgt ervoor dat deze in staat zijn om een passend speel-, beweeg- en sportaanbod te bieden.
5. Beleidskeuzes worden gemaakt op basis van data en inzichten. Daar waar mogelijk wordt gewerkt met lokale data, anders worden landelijke trends en inzichten als uitgangspositie genomen.
6. Het beleid wordt opgesteld voor een periode van 5 jaar, daar waar mogelijk al met een blik op de verdere toekomst. Na 5 jaar vindt een herijking plaats.

Het verder stellen van kaders zien wij als rol van de raad. Daarom verzoeken wij u bij de bespreking van deze startnotitie eventuele aanvullingen mee te geven (zie de vragen in paragraaf 6).

4. Aanpak

We streven naar een gezamenlijk beleid van de gemeente met sociaal maatschappelijke betrokken organisaties. In paragraaf 4.1 wordt verder in gegaan op de stakeholders en hoe deze deel uitmaken van het proces om tot een gezamenlijk beleid te komen.

Sport is geen doel op zich. Het kan uitstekend ingezet worden als middel voor een betere gezondheid en draagt bij aan de sociale, mentale en emotionele ontwikkeling van mensen en

is daarmee van maatschappelijke waarde. Daarom wordt in het sportbeleid een koppeling gemaakt met andere beleidsdomeinen zoals onder anderen gezondheid, recreatie en toerisme, en ruimtelijke ordening. In paragraaf 4.2 worden deze koppelingen kort toegelicht.

4.1 Participatietraject met stakeholders

Inwoners

Door middel van lokaal onderzoek in de vorm van een vragenlijst vergaren we inzicht in het sport- en beweeggedrag van onze inwoners, de bereidheid van niet-sporters om te veranderen en in hun specifieke sportbehoefte. De uitkomsten van dit onderzoek worden vertaald naar het beleid voor zowel de georganiseerde als niet-georganiseerde sport (bewegen in de openbare ruimte). De uitkomsten worden ook gedeeld met sportorganisaties zodat zij hun aanbod (indien nodig) kunnen aanpassen op de behoefte van onze inwoners.
Niveau van participatie: raadplegen; de gemeente houdt rekening met de resultaten.

Met betrekking tot de speeltuinen worden inwoners gevraagd naar hun wensen en behoeftes.
Niveau van participatie: raadplegen en adviseren; de gemeente houdt rekening met de resultaten en koppelt deze terug met als doel tot een gezamenlijk gedragen beleid te komen.

Maatschappelijke organisaties

Niet alleen sportverenigingen en -organisaties, maar ook zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijsinstelling, en andere bij sport betrokken organisaties worden uitgenodigd voor participatiebijeenkomsten gericht op de georganiseerde sport. Voor de gesprekken met stakeholders vinden we het van belang dat kruisbestuiving tussen verschillende partijen mogelijk is. Samen praten over een onderwerp geeft vaak nieuwe inzichten in wat er speelt en in mogelijke oplossingen.
Voorafgaand aan de bijeenkomsten worden de stakeholders geïnformeerd over het doel van het gesprek, wat er met de uitkomsten wordt gedaan, en wat het vervolgtraject is.
Niveau van participatie: raadplegen en adviseren; de gemeente houdt rekening met de resultaten en koppelt deze terug met als doel om tot een gezamenlijk gedragen beleid te komen.

4.2 Koppeling met andere beleidsdomeinen

Gezondheid

Momenteel wordt een nieuw gezondheidsbeleid opgesteld. De opzet van het beleid, zoals weergegeven in de betreffende startnotitie, bestaat uit 3 lijnen: (1) de fysieke en sociale omgeving, (2) sociaaleconomische gezondheidsverschillen en (3) leefstijlinterventies en -campagnes. In de eerste en derde lijn zit overlap met het speel-, beweeg- en sportbeleid. Namelijk bij inrichten van de fysieke omgeving en de inzet van leefstijlinterventies op het gebied van bewegen. Het speel-, beweeg- en sportbeleid zal aansluiten en verder voortborduren op hetgeen dat wordt bepaald in het gezondheidsbeleid.

Subsidie en accommodatie

De gemeente faciliteert een goed speel-, beweeg- en sportaanbod. De uitgangspunten hiervoor worden in het subsidie- en accommodatiebeleid vastgelegd. Dit integrale beleidsdocument wordt in 2023 opgesteld.

Ruimtelijke ordening

In het coalitieakkoord staat: “We bezien op welke wijze we het aspect gezondheid goed kunnen betrekken bij het maken van ruimtelijke plannen”. Daar waar mogelijk maken we sport en bewegen een criterium bij gebiedsontwikkelingen met als doel een beweegvriendelijke omgeving te creëren. Dit past naadloos binnen de uitgangspunten van de Omgevingswet.

Recreatie en toerisme
De gemeente Vught kent een uitgebreid wandel- en fietspadennetwerk. Binnen de beleidsnotitie recreatie en toerisme is er aandacht voor dit netwerk. Een goede infrastructuur is een belangrijke randvoorwaarde om ongeorganiseerd te kunnen sporten en bewegen. Vandaar de koppeling tussen deze twee beleidsdomeinen.

Onderwijs
In het bewegingsonderwijs wordt de basis gelegd voor een goede motorische ontwikkeling van kinderen. In 2015 is er een onderwijsleerpakket opgesteld voor het bewegingsonderwijs in de gemeente Vught. We passen dit onderwijsleerpakket aan naar de huidige tijd met als doel de kwaliteit van het bewegingsonderwijs te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

Preventief jeugdbeleid
De gemeente is verantwoordelijk voor het preventief jeugdbeleid en het faciliteren van voorzieningen voor jeugdigen door middel van het verstrekken van subsidies en het ter beschikking stellen van accommodaties. Ook sport en bewegen gaan een rol spelen in het preventief jeugdbeleid dat in 2023 wordt ontwikkeld.

Lokale Inclusie Agenda
In 2021 is de Lokale Inclusie Agenda (LIA) vastgesteld. Doel is dat mensen met een beperking of handicap mee kunnen doen in de samenleving. Dat geldt ook voor spelen, bewegen en sporten. We nemen in het nieuwe beleid mee hoe we ook deze inwoners mogelijkheden bieden om te spelen, bewegen en sporten. Uitgangspunt hierbij is zoveel mogelijk integratie met andere mogelijkheden/voorzieningen.

Lokale Sociale Agenda
De Lokale Sociale Agenda (LSA) is het overkoepelende kader voor het brede sociaal domein van de gemeente Vught. Dat wil zeggen: van basisvoorwaarden als goede buurten en wijken met ontmoetingsplekken, tot zorg en bijv. jeugdhulp. Spelen, bewegen en sport dragen bij aan ontmoeting, aan de gedachte dat iedereen mee kan doen, en aan gezondheid. De in de LSA geformuleerde uitgangspunten zullen meegenomen worden in het nieuwe speel-, beweeg- en sportbeleid.

5. Planning

Activiteit	**Planning**
Startnotitie opiniërend in de commissievergadering	15 december 2022
Onderzoek (niet)sportgedrag Vughtse inwoners	December 2022 – februari 2023
Gesprekken koppeling andere beleidsdomeinen	Januari – maart 2023
Gesprekken stakeholders georganiseerde sport	Februari – april 2023
Ophalen wensen en behoeftes van inwoners mbt speeltuinen	Februari – april 2023
Verwerken uitkomsten gesprekken koppeling andere beleidsdomeinen en stakeholders georganiseerde sport	Maart – mei 2023
Terugkoppelen uitkomsten gesprekken koppeling andere beleidsdomeinen en stakeholders georganiseerde sport	Mei – juni 2023
Concept beleidsstuk	September 2023
Behandeling beleidsnota door het college	Oktober 2023
Behandeling beleidsnota door de raad	December 2023

6. Vragen aan de raad

1. Kunt u zich vinden in de voorgestelde uitgangspunten in paragraaf 3?
2. Wat wilt u het college meegeven voor verdere aan- en invulling van de kaders?
3. Kunt u zich vinden in de voorgestelde aanpak van de participatie in paragraaf 4?
4. Hebt u andere punten die u het college wilt meegeven voor de aanpak en inhoud van het sport-, speel- en beweegbeleid?